



HRUŠECKÉ OKÉNKO

Č. 108 | ZÁŘÍ 2022 | VYDÁVÁ OBEC HRUŠKY

Vážení občané,

zbývá jen několik dnů do komunálních voleb. Stávající členové obecního zastupitelstva mají za sebou výjimečně náročné období, které bylo ovlivněno neobvyklými a naprosto nepředvídatelnými událostmi. Covid a tornádo, dva pojmy, o kterých ještě dlouho uslyšíme. Válka na Ukrajině a energetická krize, jejichž následky v následujících letech zcela jistě pocítíme. To vše v nás vyvolává smíšené pocity, strach a obavu z budoucnosti. Neměli bychom však propadat skepsi. Měli bychom se naučit radovat z každé maličkosti, která udělá den krásnější. Radovat se z toho, že se můžeme ráno probudit do nového dne, že jsme zdraví a máme sílu všem překážkám čelit.

Pojďme se ohlédnout do minulosti a krátce zhodnotit, co se v obci za

poslední čtyři roky událo. Polovina volebního období byla spojena s řešením covidových problémů a následným poklesem příjmů do rozpočtu obce. Zmíněné potíže postihly všechny obce v republice, od kterých se odlišujeme momentem, kdy naši obec zpusťlo ničivé tornádo. To za sebou zanechalo obrovské škody jak na obecním tak na soukromém majetku.

Přes všechny nesnáze se nám podařilo řadu projektů zrealizovat, jiné připravit. Povedlo se pořídit kompostéry pro občany, opravit komunikaci a chodníky v ulici Na Kanadě a Na aleji, zbudovat parkoviště u mateřské školy, technické zázemí a dílny ve dvoře obecního úřadu, zrekonstruovat dětská hřiště na Zahajce a Na

rybníčku, zrevitalizovat rybník na Zahajce, provést výměnu úsporných svítidel veřejného osvětlení v polovině obce, dokončit pročištění a pasport obecní kanalizace a schválit nový územní plán. V rámci obnovy poničeného majetku máme zrekonstruovanou budovu mateřské školy s výdejnou jídel pro děti ZŠ, budovu základní školy a také tělocvičnu základní školy. V současnosti probíhá rekonstrukce sportovního areálu ve školní zahradě, oprava hřbitova a provozní budovy na hřbitově. Dokončuje se výběrové řízení na zhotovitele zahrady mateřské školy a dodavatele stavby nové požární zbrojnice. Připravujeme výběrové řízení na opravu kostela sv. Bartoloměje, zhotovitele projektové dokumentace lesoparku na Zahajce,



opravu silnice v ulici Za vodú, dolní části ulice Záhumenní a opravu poškozeného veřejného osvětlení. V návaznosti na umístění sloupů veřejného osvětlení bude v zasažené části obce dokončena instalace bezdrátového digitálního rozhlasu, kde je již podepsána smlouva s dodavatelem. Připraven je taktéž návrh výměny bezdrátového digitálního rozhlasu ve zbývajících částech obce. Dokončuje se projektová dokumentace na revitalizaci rybníku Na rybníčku, k jejímuž provedení a financování se zavázala nezisková organizace Diakonie ČCE. Dále se zpracovává projektová dokumentace na výstavbu bytového domu u Dolní krčmy, která by měla být financována a následně provozována Diecézní charitou Brno. Nelze nezmínit také existenci připravených projektů na revitalizaci mokřadů u fotbalového hřiště, u rybníka na Zahajce a větrolamu v Tvrdonických podsedkách, dále na výstavbu technické infrastruktury obytné zóny Zahajka II a kulturně relaxačního zázemí u myslivny.

Zda budou zmíněné projekty uvedeny do života, o tom rozhodne nové zastupitelstvo a vedení obce. Vy, občane, rozhodnete, kdo bude novým zastupitelem. Přeji vám zodpovědné rozhodování a šťastnou volbu.

Dovolte mi závěrem poděkovat všem zastupitelům, zaměstnancům obce, zaměstnancům zřízených pří-

spěvkových organizací a také vám všem občanům za veškerou odvedenou práci ve prospěch naší obce se

snahou udělat Hrušky lepším a krásnějším místem pro nás všechny.

Jana Filipovičová, starostka



Komunální volby 2022

Komunální volby jsou volby zástupců do menších a malých celků územní samosprávy, tedy do zastupitelstev obcí, měst či městských obvodů v případě měst velkých. Představují uplatnění principu zastupitelské demokracie na nejnižší územně samosprávné úrovni.

Letošní komunální volby se konají **23. a 24. září**. Od loňského roku zakládá novela volebního zákona pravomoc hlasování v komunálních volbách také cizincům ze zemí Evropské unie, kteří mají v obcích trvalý či přechodný pobyt. Ostatních cizinců včetně Ukrajinců se to netýká.

Hlasovací lístky pro komunální volby jsou **vytištěny oboustranně**, je tedy nutné hlasovací lístek otočit

také na druhou stranu. Hlasovací lístky musí být voličům doručeny do poštovních schránek nejpozději 20. září.

A jak se v komunálních volbách volí?

Volební systém v komunálních volbách je poměrně komplikovaný. Pro komunální volby jsou příznačné hlasovací lístky v podobě velkých formátů, jelikož na jednom hlasovacím lístku jsou obsaženi všichni kandidáti. Každý volič může volit napříč všemi kandidátkami, a to v podstatě třemi způsoby. Klíčové je, že **každý volič disponuje tolika hlasy, kolik je voleno členů zastupitelstva**. Možnosti jsou následující:

- Volič označí křížkem pouze volební stranu.

- Volič označí křížkem volební stranu a jednotlivé kandidáty jiných volebních stran.
- Volič označí křížkem jednotlivé kandidáty jedné či více volebních stran.

Jednodušší bude vše vysvětlit na příkladu. V obci Hrušky je voleno 15 členů zastupitelstva a voliči mají na výběr ze čtyř kandidátních listin (Prospërita pro Hrušky, Pro lepší Hrušky, KDU-ČSL, Komunistická strana Čech a Moravy), přičemž pouze dvě strany mají právě 15 kandidátů, ostatní strany mají kandidátky neúplné. Celkem tedy kandiduje 56 kandidátů, každý volič má 15 hlasů, může tak dát celkem 1 až 15 hlasů.

- Volič označí křížkem pouze kandi-

dátní listinu, tím je dán hlas všem kandidátům této volební strany v pořadí dle hlasovacího lístku. V případě, že volební strana nemá plný počet kandidátů, může volič označit kandidáty dalších stran, nejvýše však tolik, kolik chybí do počtu členů zastupitelstva, tedy do 15.

- Volič označí křížkem kandidátní listinu, která má plný počet kan-

didátů, a další křížek udělá u jednoho kandidáta z jiné kandidátní listiny. První kandidátní listina tak obdrží celkem 14 hlasů (prvních čtrnáct kandidátů v pořadí) a jeden hlas obdrží kandidát z jiné kandidátní listiny. Obdobně se postupuje v případě volební strany s méně než 15 kandidáty, tedy započítají se hlasy udělené mimo označenou volební stranu

a z označené volební strany hlasy podle pořadí kandidátů pouze tolika kandidátům, kolik zbývá do 15.

- Volič označí křížkem jednotlivé kandidáty ze všech čtyř kandidátek (maximálně může rozdat 15 hlasů). V takovém případě obdrží jednotlivé kandidátní listiny tolik hlasů, kolik křížků u jejich kandidátů volič učiní (hlasy budou přičteny těmto kandidátům).

KDU-ČSL a nezávislí kandidáti

Vážení občané,
máme za sebou volební období, které patřilo mezi jedno z nejtěžších. Komunální volby klepou na dveře a my se opět ucházíme o vaši přízeň. Na naší kandidátce najdete nejen známé tváře, ale také nové osobnosti, kterým není život v obci lhostejný. Letošní komunální volby přinesou vítězům mnoho starostí. Prioritou bude obnovit tornádem poničenou obec a najít

odpověď na to, jak v době zdražování energií a mnoha jiných komodit a všeobecné inflace udržet na uzdě obecní rozpočet a jaká přijmout opatření k úsporám a vhodným investicím.

Jsme připraveni výše zmíněným okolnostem čelit. Děkujeme, že jste nám v minulých volbách dali důvěru a rádi bychom ji získali i v těch letošních, neboť chceme pokračovat v rozdělané práci.

Budeme usilovat o to, aby se obec dále rozvíjela, aby se modernizovala a posunula zase o kus dál. Chceme pomocí participativních prvků více zapojit občany do rozhodovacích procesů, realizovat připravené projekty a využít dostupné financování z dotačních zdrojů.

S úctou

Kandidáti za KDU-ČSL
a nezávislí kandidáti

Informace ze zasedání zastupitelstva obce

Zasedání zastupitelstva obce 27. dubna 2022

Zastupitelstvo obce schválilo:

- Poskytnutí darů z transparentního účtu obdarovaným ve stanovené výši na základě darovací smlouvy a pověření starostky obce uzavřením darovacích smluv.
- Prodej pozemku ve vlastnictví obce: parc. č. 1564/3 v k.ú. Hrušky - ostatní plocha, jiná plocha, o výměře 30 m² za cenu 428,- Kč/m² včetně DPH stanovenou Znaleckým posudkem o ceně pozemků č. 6159-23/2021 ze dne 12. 11. 2021.
- Prodej pozemku ve vlastnictví obce Hrušky: parc. č. 1564/2 v k.ú. Hrušky - ostatní plocha, jiná plocha, o výměře 30 m² za cenu 428,- Kč/m² včetně DPH stanovenou Znaleckým posudkem o ceně pozemků č. 6159-23/2021 ze dne 12. 11. 2021.
- Prodej pozemku ve vlastnictví obce Hrušky: parc. č. 2016/4 k.ú. Hrušky - zahrada, zemědělský půdní fond, o výměře 85 m², v k.ú. Hrušky, který byl oddělen od pozemku parc. č. 2016/3 v k.ú. Hrušky - zahrada, zemědělský půdní fond na základě Geometrického plánu č. 1440-034/2021 vypracovaného panem Karlem Krčmařem se sídlem Nám. TGM 9a, 690 02 Břeclav za kupní cenu ve výši 2.635,- Kč včetně DPH.
- Prodej pozemku ve vlastnictví obce Hrušky: parc. č. 208/3 k.ú. Hrušky - ostatní plocha, ostatní komunikace, o výměře 3 m², v k.ú. Hrušky, který byl oddělen od pozemku parc. č. 208/1 v k.ú. Hrušky - ostatní plocha, jiná plocha na základě Geometrického plánu č. 1439-

032/2021 vypracovaného panem Karlem Krčmařem se sídlem Nám. TGM 9a, 690 02 Břeclav za kupní cenu ve výši 5.700,- Kč včetně DPH.

- Prodej pozemku ve vlastnictví obce Hrušky: parc. č. 456/15 k.ú. Hrušky - ostatní plocha, jiná plocha, o výměře 15 m², v k.ú. Hrušky, který byl oddělen od pozemku parc. č. 456/1 v k.ú. Hrušky - ostatní plocha, ostatní komunikace na základě Geometrického plánu č. 1438-030/2021 vypracovaného panem Karlem Krčmařem se sídlem Nám. TGM 9a, 690 02 Břeclav za kupní cenu ve výši 28.500,- Kč včetně DPH.
- Poskytnutí humanitární pomoci pro Ukrajinu v podobě finančního příspěvku na transparentní účty neziskovým organizacím:
 - a) Člověk v tísni, o. p. s., Šafaříkova 635/24, 120 00, Praha 2 IČ: 25755277 - č.ú. 0093209320/0300 - 50.000,- Kč
 - b) Diecézní charita Brno, třída Kpt. Jaroše 1928/9, Brno, 602 00, IČ: 44990260 - č.ú. 55660022/0800 - VS 104 - 50.000,- Kč
 - c) Diakonie Českobratrské církve evangelické, Belgická 374/22, 120 00 Praha 2, IČ: 45242704 - č.ú. 292949292/0300 - VS 2022 - 50.000,- Kč
 - d) ADRA, o.p.s., Markova 600/6, 158 00 Praha 5, IČ: 61388122 - č.ú. 66888866/0300 - VS 500 - 50.000,- Kč
 - e) Český červený kříž, Rozdělovská 2467/63, 169 00 Praha 6, IČ: 00426547 - č.ú. 333999/2700 (VS1502) - 50.000,- Kč.

Zastupitelstvo obce vzalo na vědomí:

- Rozpočtové opatření v předloženém znění, tj. č. 1, které bylo přijato radou obce 26. 1. 2022 usnesením č. RO 11/078/22 a rozpočtové opatření č. 2, které bylo přijato radou obce 13. 4. 2022 usnesením č. RO 3/083/22.

Zasedání zastupitelstva obce 29. června 2022
Zastupitelstvo obce schválilo:

- Závěrečný účet obce Hrušky za rok 2021, celoroční hospodaření obce bez výhrad.

- Účetní uzávěrku obce Hrušky za rok 2021.

Zastupitelstvo obce vzalo na vědomí:

- Rozpočtové opatření v předloženém znění, tj. č. 3, které bylo přijato radou obce 11. 5. 2022 usnesením č. RO 5/085/22.
- Účetní závěrku a závěrečný účet DSO Region Podluží za rok 2021.
- Účetní závěrku a závěrečný účet DSO Hrušky a Týnec pro stavbu „Společná ČOV Hrušky- Týnec“ za rok 2021.

Tornádo a transparentní účet

Po loňském tornádu vyhlásilo vedení obce Veřejnou sbírku za účelem shromáždění finančních prostředků na humanitární pomoc při živelné pohromě a založilo transparentní účet, na který mohli dárce poukázat libovolnou finanční částku za účelem pomoci postižené obci Hrušky a jejím občanům zasaženým živelnou pohromou. Dárce mohli přispívat taktéž konkrétní fyzické nebo právnické osobě, příspěvkové organizaci či na konkrétní účel a to písemným sdělením do poznámky bankovního příkazu. Tyto dary byly následně na základě usnesení zastupitelstva obce a darovací smlouvy převedeny příjemcům.

Pro další přerozdělení peněz z transparentního účtu schválilo zastupitelstvo obce na svém 15. zasedání dne 23. 11. 2021 „Podmínky pro poskytnutí finančního příspěvku“, které jsou dodnes zveřejněny na internetových stránkách obce. V uvedeném dokumentu se mimo jiné uvádí, že na poskytnutí finančního příspěvku není právní nárok. Rozhodování o poskytnutí či neposkytnutí příspěvku jakož i o případné výši po-

skytnutého příspěvku je v pravomoci zastupitelstva obce Hrušky.

Před samotným schvalováním příspěvků probíhalo hodnocení doručených žádostí, ke kterému zastupitelé přistupovali velmi zodpovědně a to na základě předložených podkladů a fotodokumentace ze stran žadatelů a také získaných podkladů (dronových záznamů a fotografií) od složek integrovaného záchranného systému. Významný vliv na posouzení zda a v jaké výši bude finanční příspěvek poskytnut, měl rozsah způsobených škod na poškozené nemovitosti určené k bydlení. Na poškozené a zničené vedlejší nemovitosti jako jsou například ploty, hospodářské budovy apod. nebo movité věci (automobil) se v hodnocení nepřihlíželo.

Smyslem přerozdělování transparentního účtu bylo pomoci občanům tak, aby se mohli co nejdříve vrátit do svých domovů a bydlet pod vlastní střechou.

K dnešnímu dni bylo v souladu s usnesením zastupitelstva obce z transparentního účtu převedeno postiženým občanům na základě schvá-

lených darovacích smluv více než 31 miliónů korun.

Veřejná sbírka byla vyhlášena v souladu se zákonem č. 117/2001 Sb., o veřejných sbírkách a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Kontrolu a dozor nad konáním veřejných sbírek provádí příslušný krajský úřad, kterému musí obec předložit vyúčtování, jak s finančními prostředky naložila.

Přestože obec v darovací smlouvě nepožaduje od občanů vyúčtování a doložení dokladů, může se stát a v řadě případů se tak i stalo, že obdarované vyzve krajský úřad, aby mu ve stanovené lhůtě předložili ke kontrole doklady, jimiž prokáží, zda a jakým způsobem byl využit výtěžek výše uvedené veřejné sbírky, tj. poskytnutého příspěvku. Dle příslušných ustanovení zákona o veřejných sbírkách se může fyzická osoba (obdarovaný) dopustit přestupku a to v případě, že nevyužije výtěžek sbírky (finanční příspěvek) ke stanovenému účelu sbírky či neprokáže, zda a jakým způsobem byl využit čistý výtěžek sbírky, za což mu může být uložena pokuta do výše 500 000 Kč.

Dopis od hejtmana Jihomoravského kraje

Vážený pane starosto, vážená paní starostko, ve dnech 23. a 24. září se budou konat volby do obecních zastupitelstev. Končí tak jedno volební období a nebylo zrovna lehké. Měl jsem tu čest s Vámi spolupracovat z pozice hejtmána dva roky.

A chci Vám za to poděkovat.

Zvládli jsme společně pandemii, tornádo, velkou uprchlickou vlnu a spoustu dalších větších i menších problémů.

Mrzí mě, že kvůli COVIDu nemohla proběhnout osobní setkání se starosty v jednotlivých okresech. Jako bývalý

starosta vím, jak moc je to důležité, a proto s nimi v budoucnu zase počítám.

Příkládám ještě poděkování i pro vaše kolegy a budu rád, když jim ho předáte a případně využijete v obecním zpravodaji.

Ještě jednou děkuju, za vše dobré, co jste pro své sousedy udělali. Je to těžká, ale krásná práce.

Vážím si toho.

S přátelským pozdravem
Mgr. Jan Grolich

Srdce pro Hrušky

V sobotu 25. června se v naší obci konala akce pod názvem Srdce pro Hrušky. Odpoledne plné hudby a zábavy zorganizovali sami dobrovolníci a věnovali všem, kteří v Hruškách před rokem pomáhali při tornádu. Bohatý kulturní program byl odstartován Pohádkovým divadlem, které pobavilo nejmenší návštěvníky. Následovala hudební show, v níž vystoupil herec a písničkář Jiří Schmitzer, velký OffBeat

Orchestr z Mělníku, Jiří Zonyga s Klárou Vojáčkovou a Větry z jihu. Velkým překvapením i pro samotné organizátory byla návštěva Michala Davida. V pozdních večerních hodinách vystoupila také skupina Stejx. Celý program moderovali Jan Tuna a Nela Boudová. Velké poděkování patří nejen účinkujícím, ale především všem dobrým lidem, kteří mají mnoho energie a apetitu nám hruščanům neustále pomáhat.



Komunitní energetika

„Komunitní energetika je systém výroby energie prostřednictvím obnovitelných zdrojů vlastněných skupinou občanů, obcí nebo dalších komunit. Komunitní obnovitelné zdroje fungují na zcela odlišném principu než běžné elektrárny vedené komerčními firmami.“ Tak takhle definuje komunitní energetiku wikipedie.

Možná jste již toto slovní spojení někde v médiích zaznamenali, ale ne všichni si pod tím dokážete představit něco konkrétního. Dovolte mi, abych vám to trochu přiblížil.

V současné době funguje energetika tak, že máme velké výrobce elektrické energie jako je například ČEZ a jeho atomové elektrárny, nebo další soukromé firmy, které vlastní plynové nebo uhelné elektrárny. Vyrobená elektřina jde nyní na burzu, kde se cena stanovuje podle zdroje výroby, který je nejdražší. V současné době je to výroba elektřiny z plynových elektráren.

Druhá část současné vysoké ceny za elektřinu je za distribuci. Elektřina musí mnohdy putovat přes celou republiku od výrobce ke spotřebiteli a to velmi zatěžuje elektrickou soustavu.

Komunitní energetika funguje na úplně jiném principu. Elektrárny, nejčastěji fotovoltaické, bioplynové nebo větrné jsou ve vlastnictví lidí, firem nebo obce. Tyto subjekty se sdružují do komunit či družstev a sdílejí si lokálně

vyrobenou elektřinu mezi sebou, popř. ji prodávají se ziskem.

Uvedu příklad, vlastním fotovoltaickou elektrárnu, která mi vyrobí např. 8 000 kW elektřiny za rok. Z této elektrárny spotřebuji za rok např. 4 000 kW a tak mě 4 000 kW zbyde. Ty mohu někomu v obci, třeba rodičům, sousedům, známým nabídnout. Se zájemcem, např. s rodiči, se dohodnu, že jim chci pomoci, aby neplatili vysoké ceny za elektřinu, tak jim ji prodám třeba za 0,50 Kč za kW. Rodiče jsou spokojení, že ušetří z důchodu za drahé energie a já mám dobrý pocit, že jsem pomohl rodičům.

Nebo druhý příklad, obec vlastní na budově mateřské školy fotovoltaickou elektrárnu, která vyrobí např. 20 000 kW, část spotřebuje školka sama, ale zbývá dost vyrobené energie, abychom ji mohli zdarma v rámci obce přeposlat základní škole, obecnímu úřadu nebo dalším nemovitostem obce. Tím obec ušetří nemalé peníze a bude platit jen část za distribuci, která by měla být významně nižší, protože elektřina putuje v místě.

A ještě třetí případ, je více vlastníků fotovoltaických elektráren, kteří mají různé nároky na odběr elektřiny. Domluví se mezi sebou, že si elektřinu dle potřeby budou sdílet a že si za vzájemně dodanou a spotřebovanou elektřinu nic platit nebudou. A pokud

někdo od toho druhého odebere elektřiny více, domluví se na ceně třeba 3,- Kč za kW. Takže jeden je spokojený, že ušetřil a druhý, že vydělal a všichni, že podstatnou část elektřiny co si vyrobí sami, si sami i spotřebují.

Tak takhle nějak by mohla fungovat komunitní energetika. Zatím se o ní jen mluví. Stát měl dle nařízení Evropské unie připravit nový energetický zákon, kterým by upravil legislativu pro komunitní energetiku. Vstoupit v platnost měl již v roce 2021, bohužel do dnešního dne není. Proč? To je dobrá otázka, ale odpovědět na ni neumím. Doufáme ale, že se nového zákona dočkáme co nejdříve. Kromě legislativní úpravy je nutná také instalace chytrých elektroměrů v domácnostech a ve firmách a posílení distribuční přenosové soustavy. Pokud tento mix v České republice nebude, nebude komunitní energetika plně funkční.

Doufám, že jsem vám alespoň trochu přiblížil, jak by komunitní energetika měla fungovat. Obec Hrušky bude v tomto do budoucna určitě velmi aktivní. Je to cesta, jak alespoň částečně snížit energetickou závislost na státu a ušetřit nemalé peníze, které mohou jít do rozvoje obce, např. na nové chodníky, výsadbu zeleně atd.

Marek Babisz,
místostarosta obce

Nový hrušecký spolek „Sázíme pro Hrušky“

Již dlouhý čas jsme cítili potřebu vytvořit v Hruškách skupinu lidí, kteří mají zájem o zdejší přírodu a kra-

jinu. Po tornádu 24. 6. 2021 nebylo pochyb, že nastal ten správný okamžik myšlenku realizovat. Začátkem roku

2022 byl založen spolek Sázíme pro Hrušky, z. s. Předsedy tohoto spolku jsou Ing. Petr Tichý, Ing. Aneta Koh-

úťová a Kateřina Vališová, DiS. Petr je pořadatelem kurzů řezu ovocných dřevin, zabývá se poradenskou činností v oboru ovocnářství a ochrany rostlin, přednáškovou činností a je dlouholetým patronem jablečno-hrušňové aleje. Aneta je lesním inženýrem v praxi, v rámci doktorského studia spolupracuje s Mendelovou univerzitou na několika projektech přímo v Hruškách (nový hrušecký větrolam, lokalita Borovičky) a je dlouholetým vedoucím myslivecko-přírodovědného kroužku pro děti. Kateřina je členkou České společnosti ornitologické a svou dobrovolnickou činností podporuje projekty spojené s ochranou přírody a výzkumem. Hlavním cílem působení spolku je péče o stávající přírodní prvky uvnitř i vně naší obce. Plánujeme také utvářet nové prvky zeleně prostřednictvím komunitních výsadeb, do kterých chceme zapojit širokou veřejnost. Ve spolupráci s obcí můžeme také v budoucnosti pomoci s péčí o nově vzniklé areály u obou hrušeckých rybníků. Vzhledem k počtu nově vysázených stromů v plánovaných pro-

jektech bude nutné čerstvě vzniklé ekosystémy podpořit celoroční odbornou péčí, kterou můžeme jako spolek poskytnout. Naším cílem je také organizování společenských událostí typu slavností ovoce, košťů pálenek, ale také vzdělávacích akcí, workshopů a aktivit pro děti.

V březnu jsme již stihli akci „Uklidme Hrušky“, na které jsme se zaměřili především na úklid alarmujícího nepořádku na ulicích Týnecká, Za vodů, Na rybníčku a U dráhy. Snažili jsme se také vyčistit okolí vodní nádrže a vlnových zastávek. Počátkem dubna jsme se po domluvě s panem místostarostou ve spolupráci s hrušeckými hasiči pustili do čištění rybníku Zahajka. Úkolem bylo posbírat velké kusy plechů, ale také menší odpad, kusy střešních krytin a dalšího nepořádku, který zde zbyl po tornádu. Z břehů jsme se také snažili sundat i úpornou zelenou řasu, ať usnadníme proces ozdravení vodního ekosystému. Koncem dubna jsme také zorganizovali menší výsadbu arónií a hrušní polniček na drážním valu na ulici U dráhy mezi obecním vě-

trolamem a Údolkou. Vysazení jedinci pomohou zahustit tamní mezernatý porost, jedlé plody arónie také za atraktivní porost pro lidi i ptáky.

V blízké budoucnosti nás čeká několik úkolů. Vědci z Mendelovy univerzity v Brně a FOREST-AGRO Hrušky nám dali na starost nový hrušecký větrolam v lokalitě Hrubých dílů. Zde je zapotřebí realizovat ochranu výsadby proti buření, v nejbližší budoucnosti také doplnění suchem odumřelých či zvěří poškozených jedinců. Na podzim, 5. listopadu 2022, plánujeme ve spolupráci s obcí Moravská Nová Ves a Nadací Partnerství výsadbu hrušňové aleje u silnice Hrušky - Moravská Nová Ves. Těšíme se, že se symbolické výsadby zúčastní široká veřejnost a zahájíme tak řadu společně realizovaných projektů, na které budeme pyšní kdykoli, kdy se na vzrostlé stromy při cestě okolo podíváme. Členství v našem spolku je otevřeno, vítáme všechny nadšence, kteří mají chuť pomáhat přírodě a trávit čas smysluplnou prací, ze které má člověk prostě dobrý pocit.

Sázíme pro Hrušky, z. s.

Větrné elektrárny

V minulém čísle Hrušeckého okénka vyšel anonymní článek psaný nějakým bambulou, který uvádí, že letáky, jejichž vydání jsem inicioval jako informaci pro občany, jsou nepravdivé. Opak je však pravdou. Na letáčích jsou informace založené na poznatcích odborníků zabývajících se životním prostředím a také můj osobní názor na hyzdění krajiny monstrózními projekty.

Jestliže někdo píše, že je něco nepravdivé, má uvést co a proč a má argumentovat svůj názor.

Za víc jak dvacetileté působení v obecních orgánech jsem se mimo jiné setkal i se špatným rozhodnutím představitelů obce, prostřednictvím něhož vznikly nevratné a nenapravitelné škody na obecním majetku i na okolní krajině. Jako příklad uvádím prodej ucelených obecních pozemků orné půdy v lokalitě Břeclavských jochů o výměře 15 ha. Od dob vlády Marie Terezie si nikdo z obecních představitelů nedovolil tyto pozemky prodat. Dřívější zastupitelstvo ale

tyto pozemky prodalo jakési společnosti „PERULA“ vlastněné naftovým baronem panem Komárkem. Záměrem firmy „PERULA“ bylo na orné půdě v malebné krajině polí a větrolamů uprostřed katastru Hrušek vystavět jakési megalomanské nesmyslné dílo, ani nikdo pořádně nevěděl, za jakým účelem a s jakými důsledky na životní prostředí a okolní krajinu. Díky bohu se tento záměr neuskutečnil. Nicméně byly tyto pozemky předány do vlastnictví Slovákému statku Hodonín, panu Fenclovi. Shodou okolností je dnes na těchto pozemcích záměr umístění větrných elektráren. Jsem přesvědčen o tom, že málokdo z občanů Hrušek o výše uvedeném věděl.

Dnes se také občané Hrušek ptají, kdo schválil výstavbu hal na orné půdě naproti Husáru a za jakým účelem, zda to bude mít nějaký přínos pro obec, když takových, často i opuštěných hal v okolí měst a obcí je v naší zemi nespočet. Kdo povolil změnu územního plánu pro takové

zástavby, to dnes nikdo z občanů určitě neví.

O záměru výstavby větrných elektráren jsem chtěl proto prostřednictvím letáků občany včas informovat tak, aby si mohli na věc utvořit svůj názor a s předstihem tuto věc na veřejnosti prokomunikovali, než dojde opět k nějakému nezvratnému rozhodnutí.

Nezdá se mně to být předčasně vzhledem k tomu, že společnost „meridian Nová Energie“ již na pozemky, které naše společnost užívá a jsou ve vlastnictví zmiňovaného Slovákého statku Hodonín, tedy pana Fencla, předložila návrhy smluv na umožnění výstavby větrných elektráren a také s konkrétními odměnami.

To je vše, co jsem chtěl sdělit ohledně letáků a mému logickému nesouhlasu s výstavbou byznysmuskou neúčelných ohavností v naší krajině a jestli chce nějaký bambula vysvětlit co je pravda či ne, ať se neschovává za anonym a klidně si přijde podiskutovat za mnou.

Ing. Miroslav Blažej

Kiritof a podlužácké hody

V 16. století byla oblast jižní Moravy při současné hranici s Rakouskem osídlována občany chorvatské národnosti. Kolonizovány byly osady Poštorná, Charvátská Nová Ves a Hlohovec na Valticku, Frélichov (dnes Jevišovka), Nový Přerov a Dobré Pole na Mikulovsku a Drnholecku a v menší míře Lednice, Hrušovany, Pasohlávky a na Hodonínsku Hovorany. Nejdéle se chorvatské obyvatelstvo udrželo ve vesnicích Frélichov, Dobré Pole a Nový Přerov, kde si zachovalo svoji řeč, zvyky, kroje, hudbu, písně, tance a etnickou svěbytnost dlouhých 400 let.

Pojďme si představit průběh jejich hodů, které mají mnoho společného se současnou podobou naší hodové slavnosti. Etnografové by nám asi dokázali říct, zda a nakolik jejich zvyky ovlivnily původní moravské obyvatelstvo.

Hody byly pro moravské Chorvaty nejvýznamnější společenskou událostí roku. V Jevišovce se konaly druhou neděli v září po mariánském svátku. V Novém Přerově probíhaly v polovině října, podle zasvěcení kostela sv. Michalovi. V Dobrém Poli se slavily třetí neděli v říjnu císařské hody a po nich ještě v polovině listopadu staré hody, podle sv. Cecilie, později sv. Kateřiny. Na sv. Kateřinu se všeobecně pořádaly poslední taneční zábavy před adventem.

Označení kiritof byl starý chorvatský název pro hody, který pocházel z německého slova Kirchentag (oslava, výročí posvěcení kostela). Hody trvaly celé tři dny (od neděle do úterý) a jejich přípravy ještě déle.

Organizaci měla na starosti dospívající mládež v čele s hlavními stárky. Dva dny před hody chodili chlapci po vesnici a u každého domu vybírali různé materiální příspěvky, často u toho také zpívali. Nejčastěji dostávali maso, obilí a víno. Tyto suroviny později prodali a z utržených peněz zaplatili hudbu a další výdaje.

Celá vesnice se na hody připravovala téměř týden. Chalupy se bílily vápnem a malovaly se barevné květiny kolem oken, peklo se a uklízelo. Zabíjela se drůbež, někde i prasata a jehňata. Nejčastěji se připravovala pečená husa s knedlíky, hovězí maso

s křenovou omáčkou nebo vepřová pečeně. Pekly se bábovky a koláče s mákem nebo tvarohem. Od konce dvacátých let se peklo také cukroví. K drůbežímu masu se s oblibou podávala jablka pečená v sádle a posypaná cukrem.

Při hodech se projevovaly sociální rozdíly. Ve vesnici, kde byly dvě hospody, se obyvatelé rozdělili na bohaté sedláky a chudší část obyvatelstva a slavili hody odděleně. Proto se také volili dva stárce, z každé vrstvy jeden. V samotných obyčejích se neprojevovaly výrazné rozdíly mezi bohatou a chudší vrstvou. U bohatých sedláků se více dbalo na tradiční formy, na kroj a reprezentativnost.

První stárek měl za úkol reprezentovat chasu. Vyžadovalo se, aby byl dobrým organizátorem, zpěvákem a tanečníkem. Stát se prvním stárkem znamenalo velkou společenskou poctu, ale neslo to s sebou i nemalé výdaje. Odznakem prvního stárka byl rováš, byly to dvě dřívka pevně svázaná k sobě a na konci opletená stuhami. Rováš se nosil zastrčený v kapse kabátu. Zpočátku se na něj zapisovala útrata v hospodě při hodech. Každý stárek měl na levé straně klobouku půlvěneček z voskových květín a umělou kytku s barevnými stuhami vepředu na kabátě. Za partnerky si při hodech stárce volili sestry, sestřenice nebo své snoubenky.

Stárky měly za úkol zdobení máje, lahví a kupování květín. V neděli na hody si oblékaly barevné tibetové

sukně a v pondělí nejslavnostnější bílé faldíčkové sukně. V rodinách, kde už se kroj odložil, se nosily civilní dobové šaty.

V pátek před hody postavili stárce poblíž své hospody 10 až 15 metrů vysokou máj, nazdobenou barevnými stuhami. V neděli chodili stárce od domu k domu, vyzvedávali děvčata a u každého domu se zastavili a hráli muzikanti. Potom šli všichni společně na mši. Po mši odcházeli na oběd a po něm se scházeli u máje, kde už stál nazdobený kozel, který se později vydražoval.

Hody začínaly sólem pro prvního stárka a stárku. Na první tři písně tančili pouze krojovaní. Následující tři sóla byla pro domácí a pak se až do večera hrálo pro návštěvníky z okolí. Večer zaváděli znovu domácí. Ženatí muži a vdané ženy první den hodů netančili. O hodovém pondělí se konala mše za zemřelé a na hřbitově se potom konal vzpomínkový obřad.

Týden po hodech se v chorvatských obcích pořádaly ještě hodové dozvuky hodky. Byla to taneční zábava u máje a stárce zde obdarovávali svoje partnerky perníkovými srdci. O hodkách se hrálo o kozla v kuželkách. Kdo nasbíral nejvíc bodů, ten kozla vyhrál. Třetí den kiritofu pak stárce chodili po vesnici a vybírali obilí, které se prodalo, a z peněz se zaplatily výdaje za slavnost.

Jaroslava Rajchmanová
(převzato z Bakalářské práce
Evy Fialové)



Bartolomějské hody



Uzávěrka příštího čísla 1. 12. 2022

Vydavatel: Obec Hrušky, U zbrojnice 100, Hrušky IČ 00283185 • Periodický tisk územního samosprávného celku • Číslo vydání 108 • Datum vydání 22. 9. 2022 • Místo vydávání: Obec Hrušky • Periodicita vydávání: 4x ročně • Náklad 450 ks • Registrační znak: MK ČR E 11689 • Názory příspěvů nemají souhlasit s názorem vydavatele • Sazba a tisk: Tiskárna Brázda • Hrušecké okénko najdete i na internetových stránkách obce Hrušky www.hrusky.cz.